

Bogactwo narodów to nie
wszystko
– czy można kupić szczęście?

Piotr Michon

Poznan University of Economics and Business

piotr.michon@ue.poznan.pl

„The worst mistake in the history of human race”

adoption of agriculture, supposedly
our most decisive step toward a
better life, was in many ways a
catastrophe from which we have
never recovered

Jared Diamond

Łowcy i zbieracze

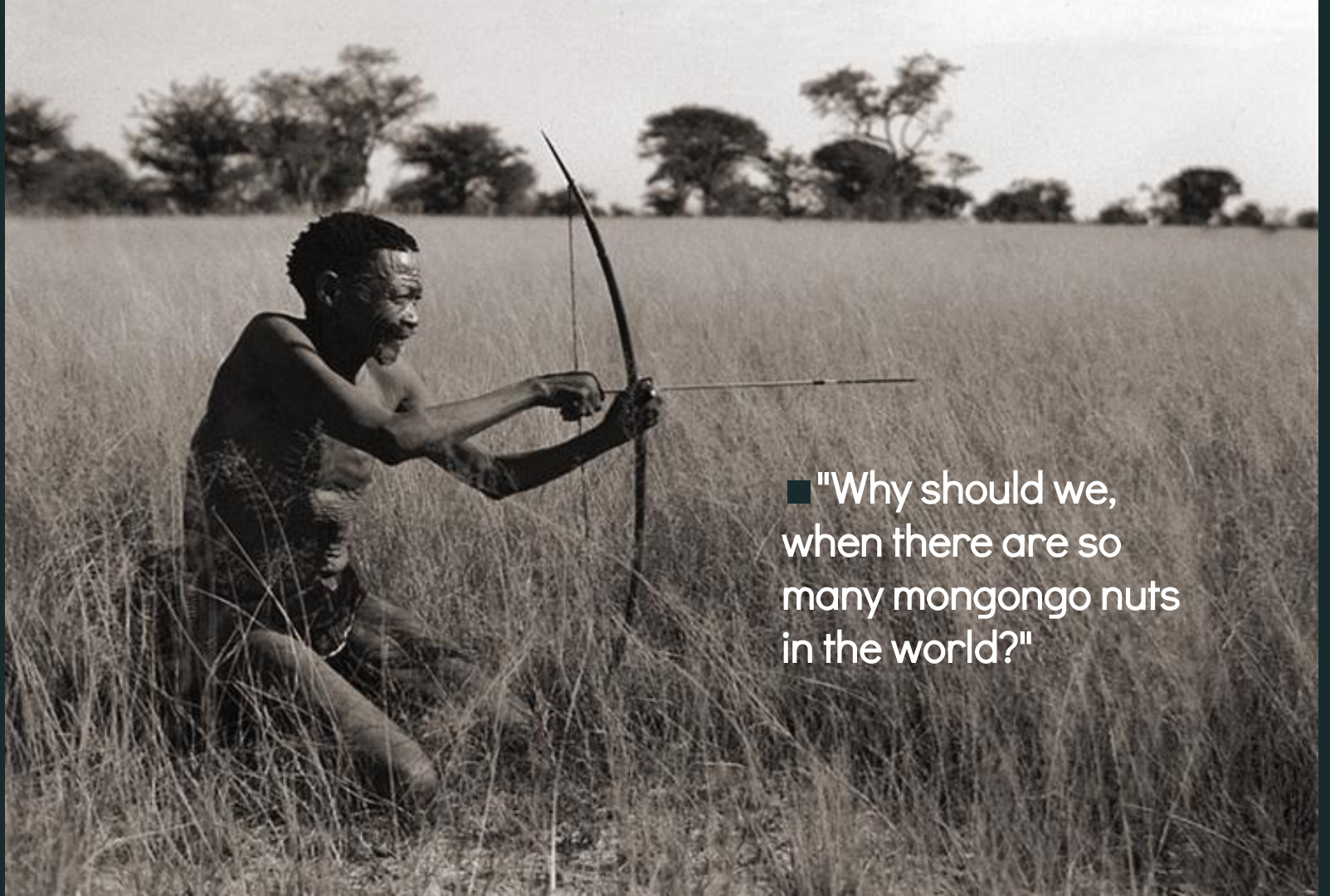

Ile pracy?

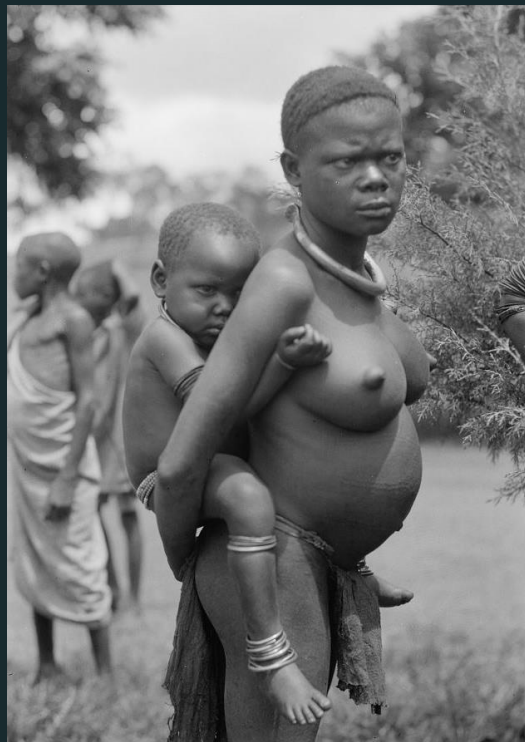

■ "Why should we, when there are so many mongongo nuts in the world?"

rolnictwo

- złe dla zdrowia (dieta)
- ryzyko głodu
- społeczeństwa żyjące w dużych skupiskach
- podział na klasy społeczne
- nierówności pomiędzy płciami

John Maynard Keynes

Economic Possibilities for our Grandchildren
(1930)

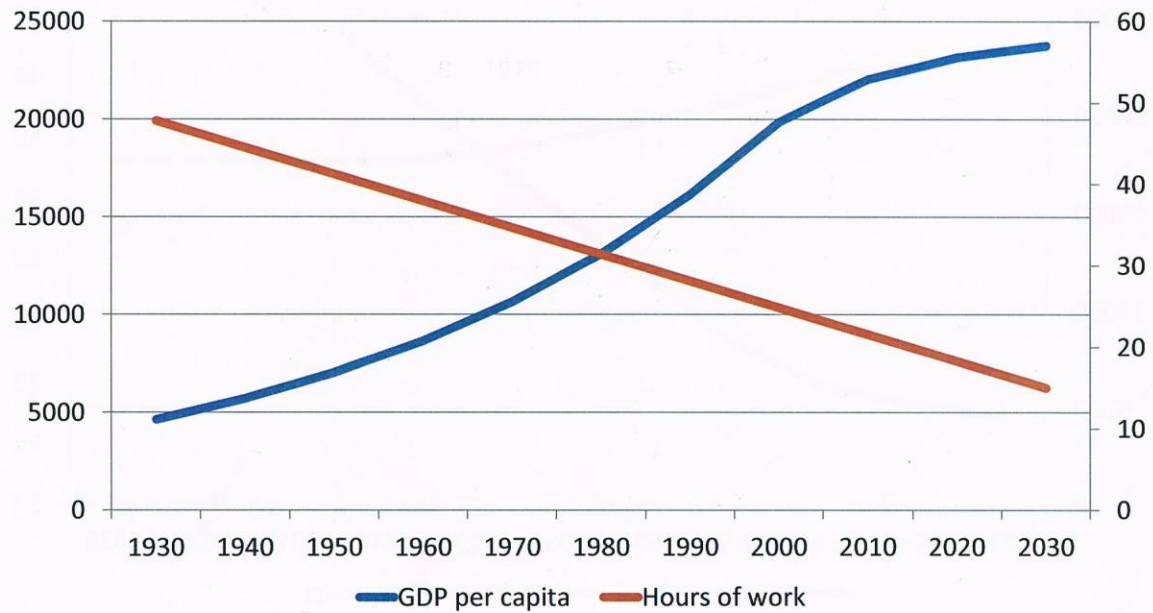

Przewidywania Keynes'a

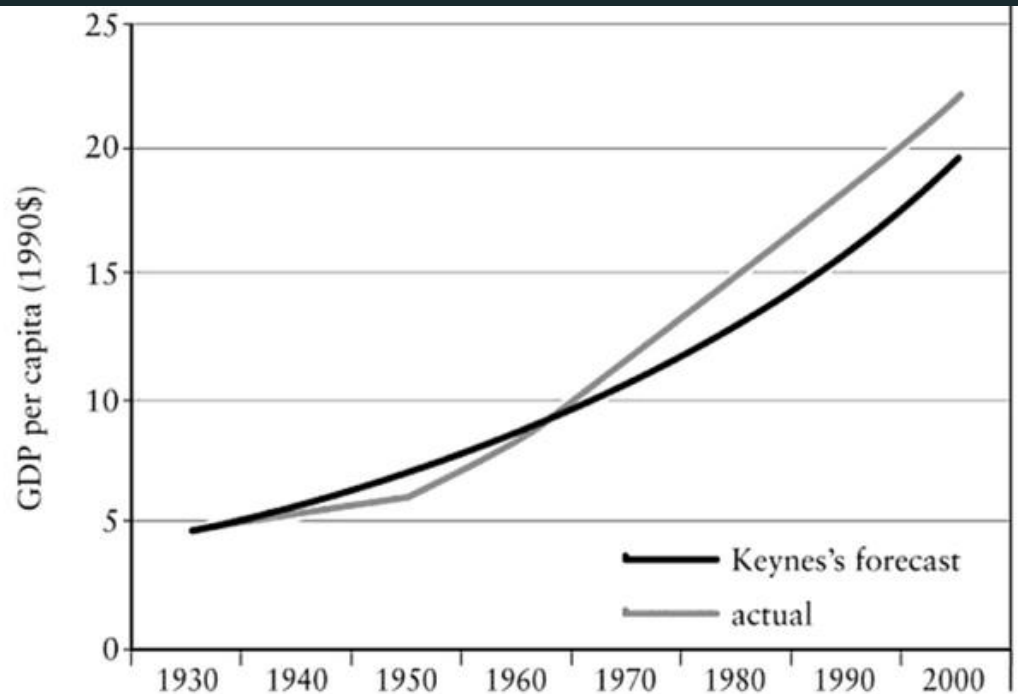
W roku 2030 nie będzie wzrostu gospodarczego
a niezbędna do wykonania ilość pracy spadnie
do zera.

Keynes's forecast

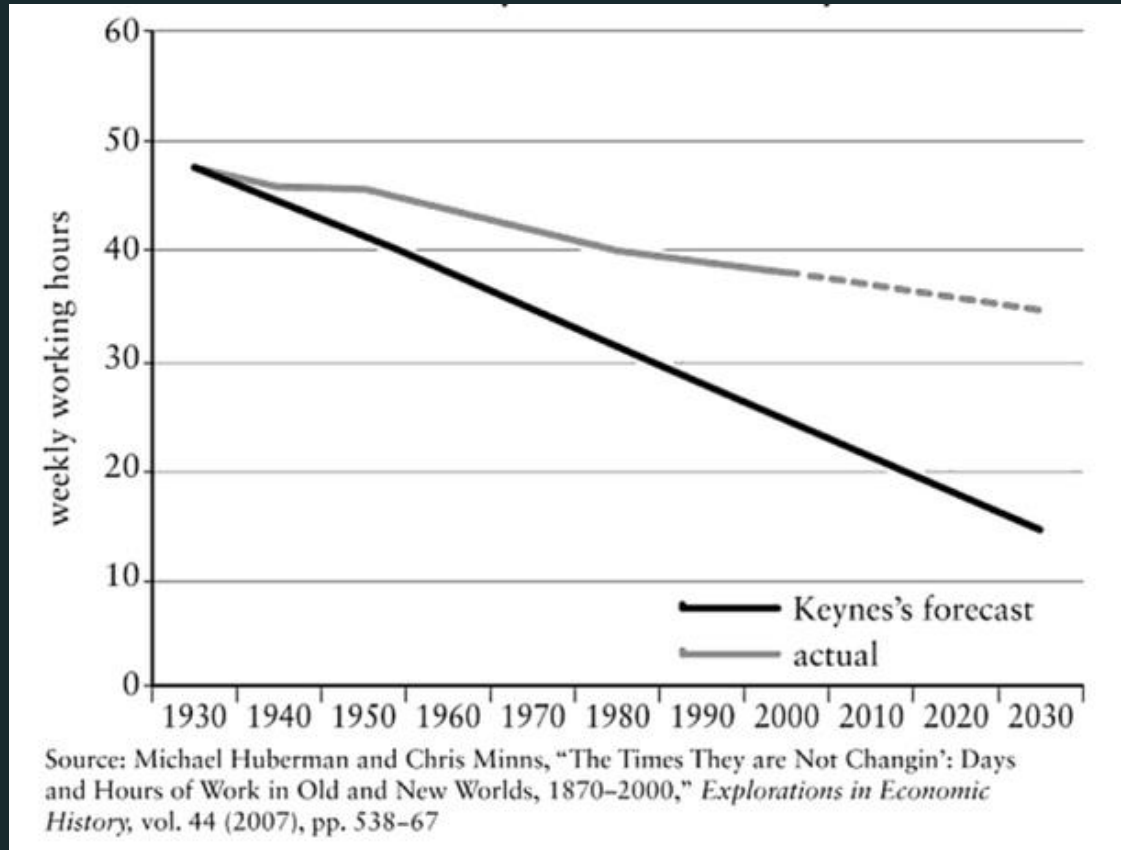

Wzrost

Sources: Angus Maddison, *The World Economy: Historical Statistics* (OECD, 2005); Measuring Worth (www.measuringworth.com); Eurostat; accessed 01/16/12

Godziny pracy

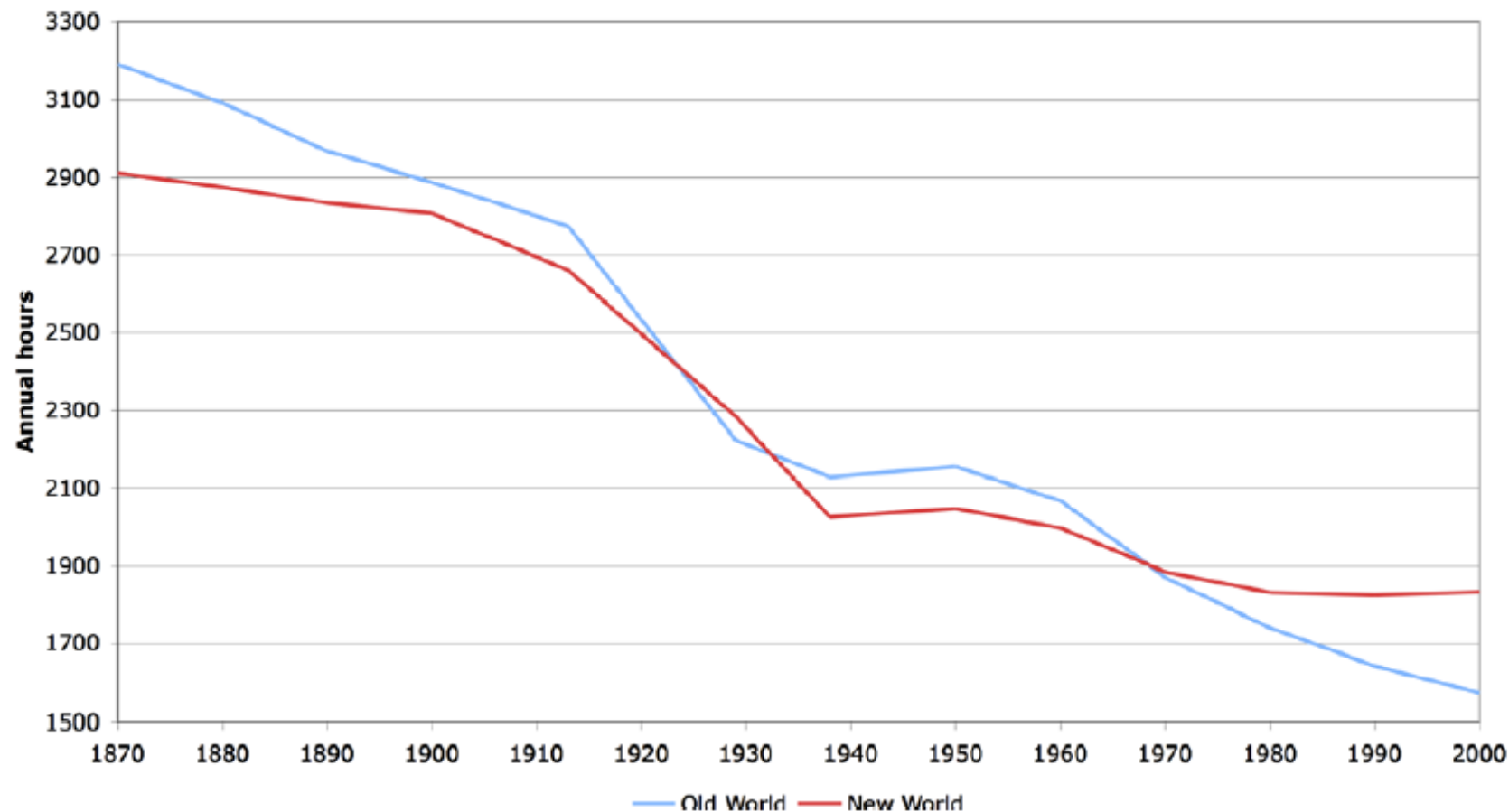
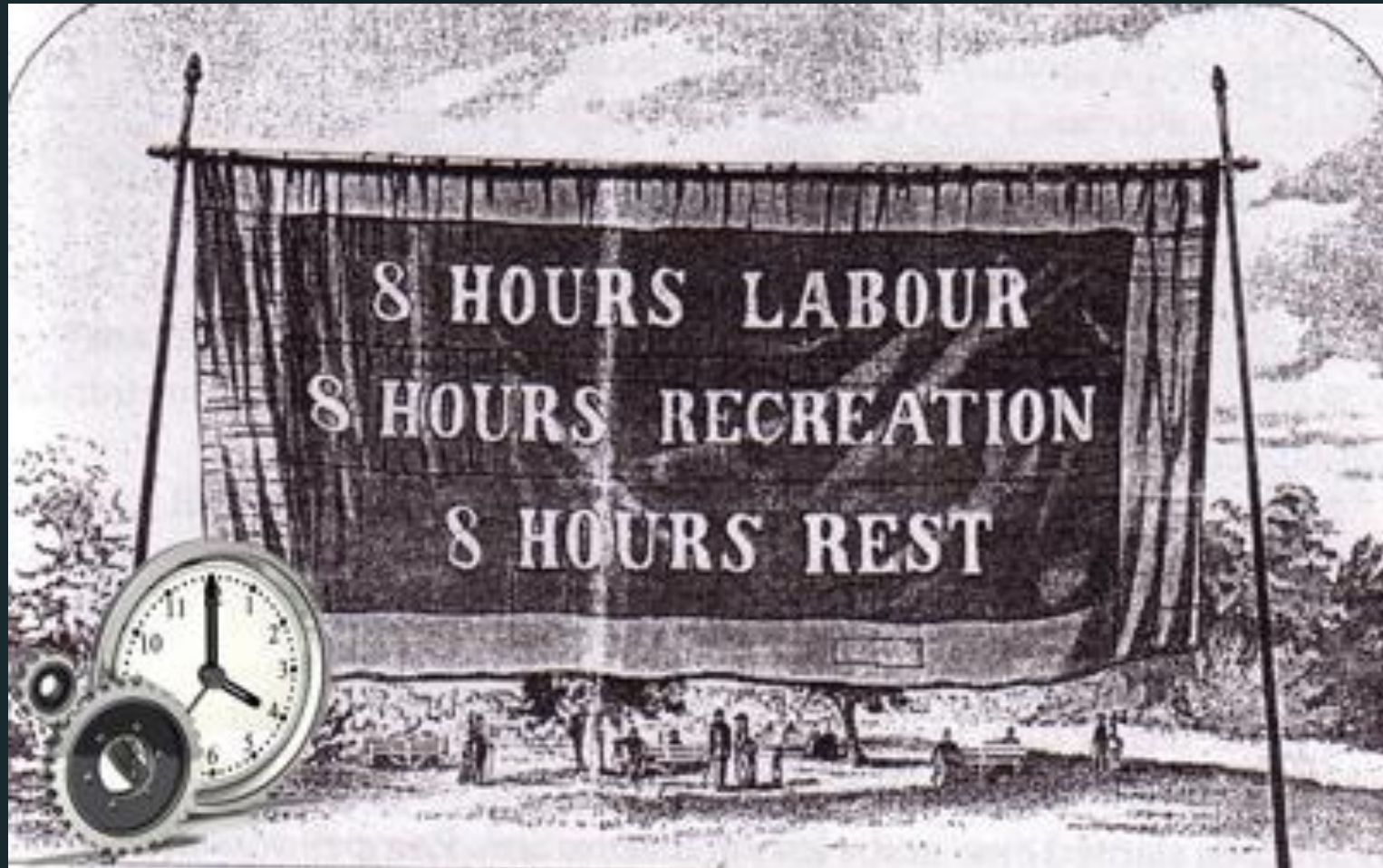
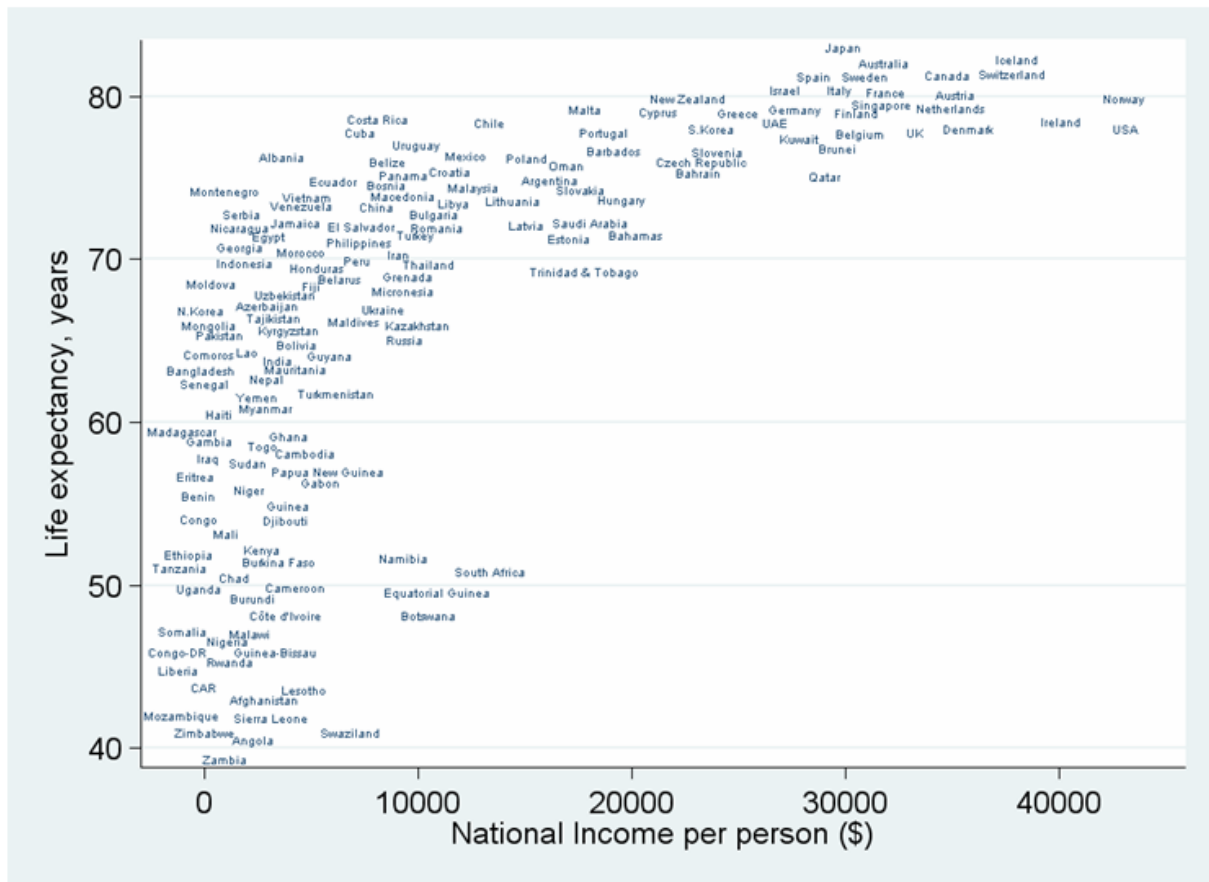

Fig. 1. Annual hours of work in Old and New Worlds, 1870–2000

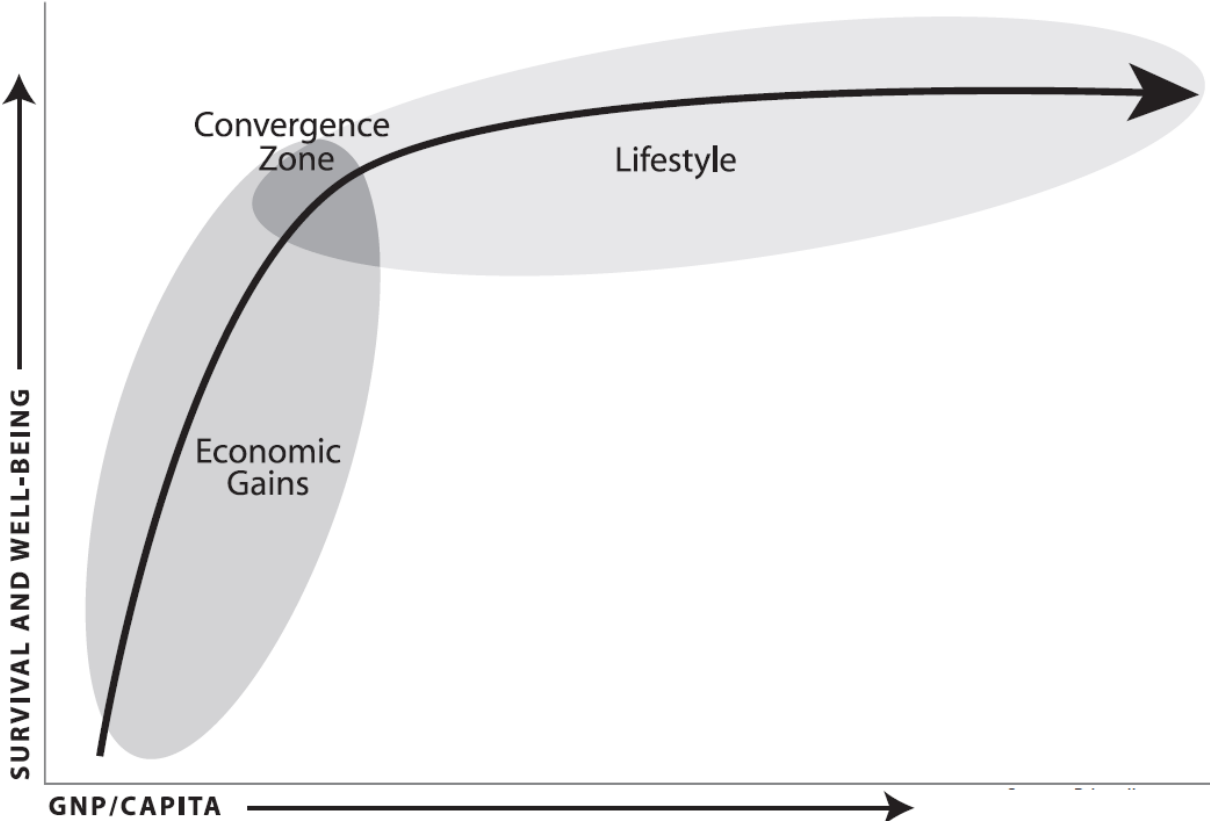

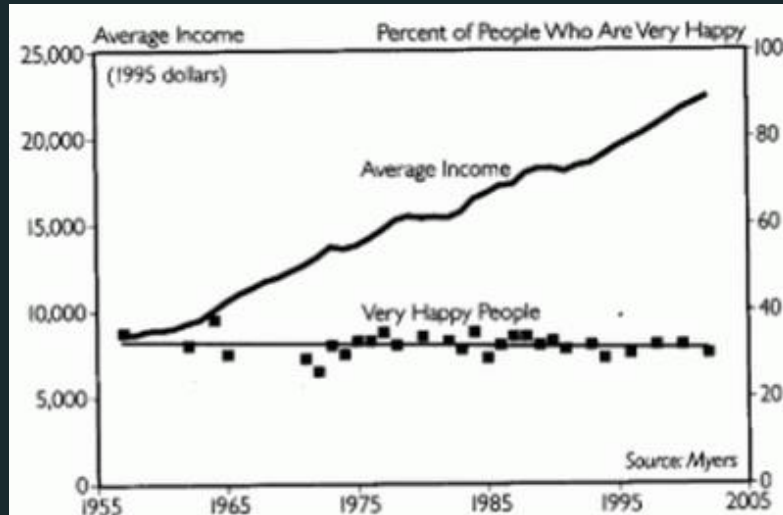
Income per head and life-expectancy: rich & poor countries

GDP versus well-being

Easterlin paradoks

Figure 8-1. Average Income and Happiness in the United States, 1957-2002

OECD better life index

Happy planet index

World Happiness report 2022

1/ 95 000 000

4/ 95 000 000

10/ 95 000 000

200/ 95 000
000

**Klątwa
wygranej?**

***„Wygranie na loterii to
najgorsza rzecz, jaka mi się
przytrafiła”.***

- **Presja rozsądnego gospodarowania**
- **Praca, czyli teraz mi to lotto**
- **Niedojrzałość**

Czy warto więc grać na loterii?

- Tak, większość osób jest bardziej zadowolona z życia

Pieniądz jest środkiem

Your Key to Happiness the **MONEY** way!

HOW?
in **3** SIMPLE STEPS!

1 Get lots of MONEY!

YEAH, BUT NOW WHAT?

2 Exchange that MONEY for goods and services.

OK...

3 Sit back and enjoy the GOOD LIFE !!

HEY, THANKS, MONEY!

Enjoy the Bountiful Goodness of **MONEY**

	Bez środka	Ze środkiem
Lekka praca	Lody waniliowe	60 pkt. – lody waniliowe
Ciężka praca	Lody pistacjowe	100 pkt. – lody pistacjowe

Nie porównuj się

Porównania

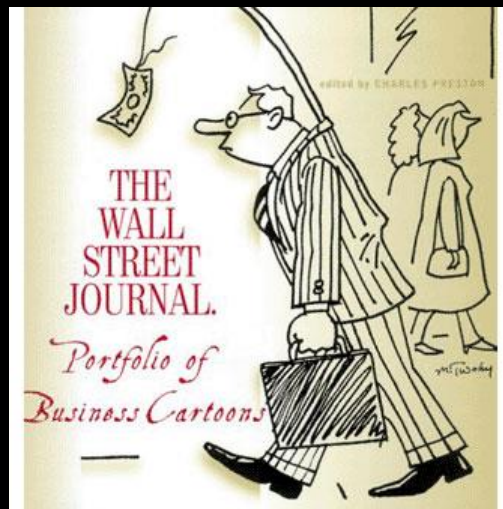
■ 1976 – wynagrodzenie CEO's = **36**

X średnia płaca

■ 1993 - **131**

■ 2008 – **369**

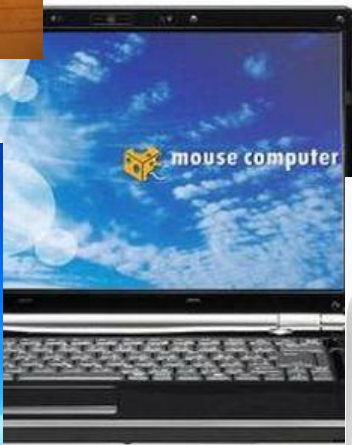
■ 2020 - **351**

Nie mają a są **szczęśliwi**

Skala 1-7

1 - „nie jestem zadowolony z mojego życia”
7 - „jestem bardzo zadowolony”

2.8

Bezdomni w
Kalkucie

5.8

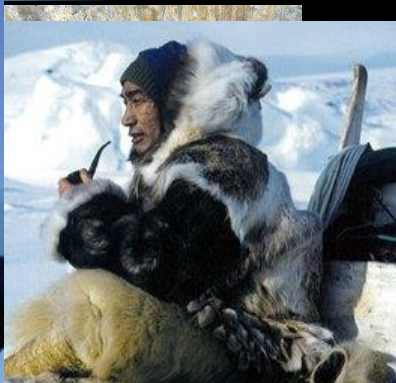
Amerykańscy
multimilionerzy

4

5

6

7

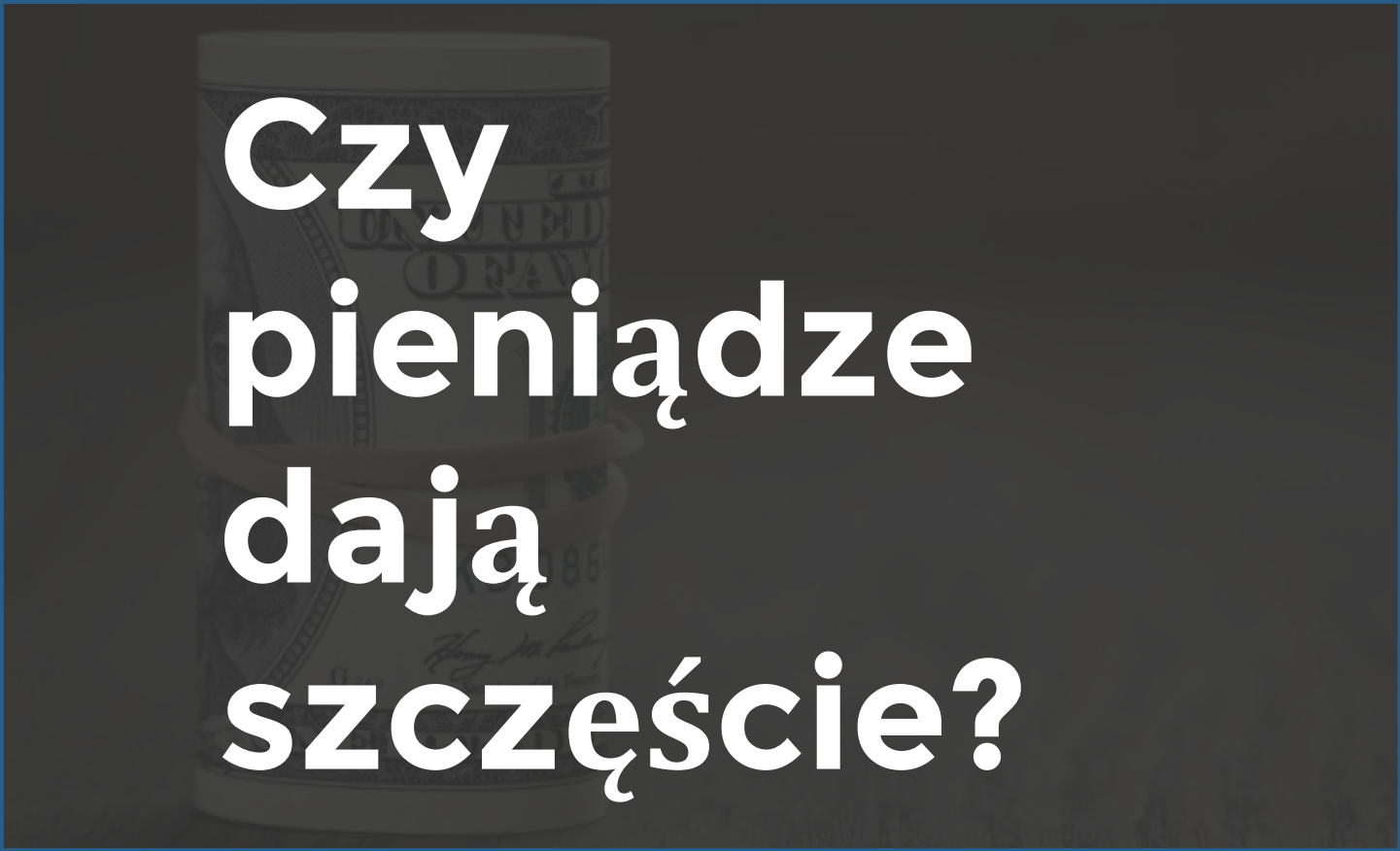
5.8

Inuici z Grenlandii

5.8

Masaje z Kenii

**Czy
pieniądze
dają
szczęście?**

błąd **przeceniania**

Czy pieniądze dają szczęście?

kupowanie czasu (Whillans et al. 2017)

Czy pieniądze dają szczęście?

kupowanie doświadczeń

Czy pieniądze dają szczęście?

dawanie **innym**

Pieniądze –perspektywa indywidualna

- Bogactwo zwiększa szczęście, kiedy pozwala wyjść z biedy i przejść do klasy średniej, a potem jego wzrost nie ma już znaczenia

- Dopóty wspaniale jest mieć pieniądze,
dopóki nie zagubi się mądrości
dostrzegania rzeczy,
których nie można za nie kupić.

Salvador Dali

Piotr Michoń

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Blog i podcast

WWW.EKONOMIASZCZESCIA.PL